

SLOVENE

Štev. 119.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.

Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v petek, 27. maja 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnina 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petstvesta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvosta
26 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

400 milijonov dovoljenih.

Včeraj je proračunski odsek avstrijske delegacije z 12 glasovi proti 5 dovolil izredne zahteve vojne uprave, ki znašajo okoli 400 milijonov. Proti so glasovali: Dobernig, Hofmann, dr. Kramar, dr. Stransky in dr. Susteršič. Mimogrede opozarjamo soc. demokrate, naj si dobro zapomnijo ta imena, da ne bodo zopet po svoji navadi neresnice trdili na svojih shodih.

Najodločneje so govorili proti izrednim stroškom in načinu pokritja delegacije dr. Kramar, dr. Stransky, dr. Susteršič in Dobernig. Dr. Kramar je odločno obsojal način pokritja novega državnega posojila. Vse je le pesek v oči, ako se trdi, da prebivalstvo ne bode čutilo novih bremen. Tako dela le eskamotér, ki vzame prazen klobuk ter meče zlate — iz rokava. Mogoče, da se bode dve ali tri leta odplačilo posojila pokrivalo s prihranki, toda za nadaljnjih 22 let ne more noben vojni minister dati obljube. Saj že zdaj toži vojna uprava, da z rednimi stroški ne more vzdržavati armade in mornarice na višini časa. Danes niti sanjati ne moremo, kaj prinesó nove iznajdbe, nove izkušnje. Žalosten je pogled v bodočnost tembolj, ker so povsod tudi deželne finance jako na slabem. Za posledice naj odgovarjajo oni, ki podpirajo vlado.

Dr. Stransky naglašá, da bi se finančna uprava morala več ozirati na davčno moč prebivalstva. Vidi se, da smo že globoko v absolutizmu. Končno vpraša finančnega ministra, kako se bode razdelilo pokritje vsega posojila, ako se kvota med Avstrijo in Ogrsko predrugači.

Dr. Susteršič najodločneje kritikuje finančni načrt vlade, ki je proti ustavi. Po tem finančnem načrtu bode posojilo »in merito« — dejansko obremenilo skupni vojni proračun in le »pro forma« — na videz proračun obeh držav. Ta način pa nasprotuje § 3. državnega temeljnega zakona glede skupnih zadev obeh držav. Za iz tega razloga delegacija ne more pritrditi finančnemu načrtu. Posledice se bodo takoj pokazale, ako se predrugači kvota, ključ, po katerem se porazdele skupni stroški med Avstrijo in Ogrsko. Ako obvelja vladni predlog in se kvota predrugači, bode morala Avstrija po tem načrtu še več bremen prevzeti.

Finančni minister je navajal, da se bode novo posojilo odplačalo v 25 letih iz vojnega proračuna, torej brez novih bremen za prebivalstvo. To pa bi bilo mogoče, ako bi se v 25 letih ne pomnožil vojni proračun. A to ni mogoče, ker danes se ne more določiti, katere nove izdatke bode vojna uprava zahtevala v teku 25 let.

Iz tega pa nastane ta nevarnost: Vojna uprava se je nasproti obeh vladama obvezala, da bode skozi 25 let v proračun postavljala povračilo v znesku 27 milijonov. Ker pa vojna uprava trdi, da so novi izdatki nujno potrebni, bode v prvi vrsti vsako leto postavila v proračun nujne potrebščine dotičnega leta, potem pa še teh 27 milijonov povračila. In kaj bode posledica? Da niti vinarja ne prihranimo po tem finančnem načrtu in da bodo davkoplačevalci morali nositi vse nove zahteve vojne uprave. Dr. Susteršič končno pozivlja večino v odseku, če že dovoli izredne kredite, da vsaj ne glasuje za ta finančni načrt povračila. Govornik izjavi, da glasuje proti celi predlogi.

Poljaka grof Dzieduszycki in Evgen Abrahamowicz ter član

gosposke zbornice baron Oppenheimer so sicer tarnali o slabih časih in prevelikih vojaških stroških, a izjavili, da glasujejo za vse.

Grof Stürgkh je govoril kot rojen minister.

Dobernig je z ozirom na slabe gospodarske razmere govoril in glasoval proti izrednim stroškom.

Finančni minister dr. vitez Böhmer je včeraj odgovarjal, da je dobro premislil finančni načrt. Ako se dovoli vsa izredna potrebščina skupaj, bode mogoče samo pri mornarici vsako leto prihraniti 22 milijonov v odplačilo posojila. Na vprašanje dr. Stranskega glede § 14. odgovarja minister nepovoljno. Sklicuje se namreč na § 10. zakona z dne 10. junija 1868 glede državnih dolgov. Ta paragraf določa, kaj se sme in kaj se ne sme storiti s § 14.

Minister je torej kar čez noč od srede na četrtek našel drugi § 14. Z drugimi besedami: Vlada hoče najeti posojilo 400 milijonov tudi brez državnega zbora.

Končno je delegat Zaleski v imenu članov iz gosposke zbornice izjavil, da z ozirom na obrambo države glasujejo za vse zahteve.

Izid glasovanja v odseku pa kaže, da bode delegacija v plenarni seji še z večjo večino odobrila vse, kar zahteva vlada.

Sedaj je dolžnost Avstrijev, da preprečijo še večjo škodo. Nevarnost je namreč ta, da vlada brez državnega zbora v dogovoru z Ogrsko najame posojilo za 25 let in da za vso to dobo ostane sedanja, za Avstrijo krivična kvota.

V prvi vrsti treba zahtevati, da državni zbor reši to vprašanje, ne pa § 14. Sicer vlada tudi v državnem zboru dobi večino za to izredno posojilo, a upanje je vsaj, da se kvota predrugači na korist Avstrije ne glede na novi skupni dolg za armado. Naše sta-

lišče je: Brez parlamenta nobenega novega dolga!

Rusko-japonska vojska.

Položaj na bojišču.

Po zadnjih poročilih iz Mukdena so Japonci pričeli zopet prodirati. Sedaj prodira počasi in silno oprezno več oddelkov Japoncev, dočim je glavna moč Japoncev še vedno pri Fenvančenu. Na severovzhodu pri Mukdenu so se v znatni oddaljenosti od mesta pokazale male japonske poizvedovalne čete. Skoro gotovo ti japonski poizvedovalci hočejo konstatirati, kolika je ruska vojna moč okoli Mukdena in Liaojana in v koliko se ruske čete pomnožujejo. Večjih japonskih oddelkov ondi niso opazili.

General Kuropatkin je brzojavil carju, da je pri Fenvančenu koncentriranih 40.000 Japoncev. V Pianmyu stoji stiri japonski linijski polki s 50 topovi.

Opazá se prodiranje malih japonskih oddelkov od Fenvančena proti Siujanu. Ti oddelki prodirajo počasi z največjo previdnostjo. Na levem bregu Tajjanho je del teh čet, močan 3000 mož linijske in gardne infanterije in 3 eskadronke gardne kavalerije, na poti proti Siujanu postavil se med Setsekoge in Salidzaipuse. Istočasno se je zapazilo skupno prodiranje sovražnika od Fenvančena in Pianmya proti spodnjemu toku Tajjanho v smeri proti Lunvanmian. Oddelki prednjih straž so prišli na desni breg reke Tajjanho.

Oddelki teh čet je zasedel, močan tri kompanije in en eskadron, okolično Lialin, 14 kilometrov južno od Siujana na cesti proti Takušanu in sosedne kraje Onalasi in Kuankpfu. Neki drugi oddelki, obstoječi iz 1 bataljona infanterije in 1 eskadrona konjenišstva je zasedel Pkhemiae na desnem bregu reke Tajjanho, na cesti proti Takušanu, 10 kilometrov od Salidzaipude.

Tako Kuropatkin. Vseh v tej smeri prodirajočih Japoncev je 10.000. Istočasno so razširjene vesti, da hodejo japonske čete zopet poizkusiti izkrcavanje pri Takušanu

LISTEK.

Dedščina.

Humoreska. Spisal B. J.
(Konec.)

In ravno voz, v kojemu se sedaj vozijo oče Matevž, nosi to nesrečno številko. Da bode nesreča še večja, je na vozu ta številka dvakrat napisana! Pa da bi človek ne obupal? Kaj bi rekla Neža, da ve, v kakšnem vozu sedijo oče Matevž. Tresla bi se od strahu in oklepala roke.

»Nesrečen, prav nesrečen dan je danes!« vzdihujejo oče Matevž. »Ko bi se vsaj srečno pripeljali v Ljubljano! Kaj pa, ko bi se kaj pripetilo? In bode se, prav gotovo se bode, ker je ta nesrečni voz tukaj! A jaz ravno v njemu!«

Srečno so prišli do prve postaje. Nič, prav nič se ni pripetilo.

»Saj je še čas do Ljubljane za nesrečo!« spomnijo se oče Matevž. Vstanejo in hočejo istopiti.

»Kam pa oče?« začudi se Matijček.

»Ven!« izpregovore skozi zobe:

»Kaj vam pa je, ali vam se blodi?« čudi se Matijček vedno bolj. »Saj še nismo v Ljubljani!«

»Vem, da ne, ali jaz grem!« in odpro vrata. Matijček jih prime za rokav. Oče Matevž se mu jezno iztrgajo in silijo proti vratom. No, bilo je že prepozno. Vlak se je ravnokar pričel gibati.

»Ti Matijček, ti se nikar ne mešaj v moje zadeve! Jaz že vem, kaj delam. Dosti sem že star, hvala Bogu! Tudi za te bi bilo boljše, da greš z menoj! Kesar se bodeš! Ali to ti povem, pusti me v miru, drugače pa ne bodeva več prijatelja! Saj si mi že tako veliko storil!« Oče Matevž so te besede prav jezno izpregovorili in se vsedli v drugi kot, daleč od Matijčka.

Ta je belo gledal. Saj očeta Matevža pozna že več ko dvajset let, pa še nikoli kaj tacega.

»Zmešalo se mu je, revežu!« pomisli za se. »Ta nesrečna dedščina mu je pamet vzela! Revež, revež, Matevž!«

Vlak je zopet zažvižgal in se zaustavil. Bil je na zadnji postaji pred Ljubljano. Oče Matevž zopet vstanejo. Matijčka še pogledali niso.

»Oče, sinoči ste pravili pri Jernašu, da morate ob pol desetih biti pri sodniji,« nagovori jih zopet Matijček. »Zamudili bode, če izidete! Davet je že, a do Ljubljane je še cela ura hoda. Gospodje pri sodniji so točni,

ne bodo na vas čakali. Imajo tudi drugih opravil. Izgubili bode dedščino, oče!«

»Molči mi o dedščini!« razjere se zopet oče Matevž, ki so se že nekoliko umirili.

»Sterite, kar hočete!« odgovori jim Matijček in se izogne, da morejo do vrat. Toda oče Matevž le niso izšli. — Obstali so pred vratmi. Menda so vendar videli, da Matijček prav govori. Pa morebiti bode le srečno prišli! Samo, da zdravi pridejo v Ljubljano!

In prišli so zdravi. Srečno so se vozili.

»No, oče, vidite, da sem imel prav! — Sedaj ste tukaj, če bi pa bili izstopili, capljali bi še sedaj po blatu, in bogve, kedaj bi bili prišli.« Oče Matevž mu niso nič odgovorili, ali tudi jezili se niso več.

Z Matijčkom se napotita v mesto. Oče Matevž bodo šli k sodniji, Matijček pa na semenj po konja. Dogovorila sta se, da se snideta opoldne v gostilni »pri zeleni lisici«, če bosta do tedaj srečno končala svoja opravila. Oče Matevž seveda niso prav za gotovo obljubili, da pridejo, a mislili so.

»Če dobim dedščino, pridem, če ne, pa ne! Pa saj je ne dobim. Sanje, Cularjeva Neža, številka trinajst, pa danes še torej — nesrečni dan — ah, vse to ne pomeni dobro. Pa zakaj bi se Matijček že tukaj v Ljubljani pričel norčevati iz mene?«

Vstopili so v sodnijsko poslopje. O, da ste jih videli, kako plašljivo so stopali po stopnicah! Oni, ki se niso nikogar bali, kakor so zatrjevali! A sedaj jim je pa srce tako živo tolklo, kakor bi hotelo izkočiti iz prs. Nemirno so stiskali in tlačili v roki svojo polhovo kučmo, ko so stali pred vratni gospoda pristava, koji jih je k sebi poklical.

»Grem!« vzkliknejo odločno. »Naj bode, kar hoče! Snedli me ne bodo!«

Potrkajo in vstopijo.

Pa kaj bode mo nadaljevali? Gospod pristav jim je naznanil, da se je njih sestra v resnici odrekla svojemu deležu, in da so oni edini dedič. Sodnijski in drugi stroški so že odšteti, in tako dobe oče 775 K in nekaj vinarjev.

Oče Matevž niso vedeli ali sanjajo, kali? Sele, ko jim je gospod pristav drugič potrdil, da so samo oni dedič cele bratove zapuščine in da jim bodo dedščino sedaj tukaj takoj izplačali, vzdramili so se. Težak kamen jim je padel od srea. S tresočo roko so spravljali denar. Bili so razburjeni, da bi bili skoraj pozabili pozdraviti g. pristava pri odhodu.

Veselo so korakali po cesti. Zakaj pa tudi ne? Saj so sedaj premožni, saj imajo denar! Kako se bode Neža veselila! Najrajše

— prvi poizkus se baje ni posrečil — torej je skoro gotovo namen paralelno s tokom Tajanbe prodirajočih Japoncev, olajšati svojim tovarišem izkrcavanje in omogočiti njihovo združenje s pred Fenvančdom stoječo Kurokijevo armado.

Nad 20.000 Rusov stoji, kakor javljajo japonska poročila, med Fenvančdom in Liaojanom ter so pripravljene na najskečajši odpor, ako bodo hoteli Japonci prodirati dalje proti Hajčenu ali Liaojanu; 10.000 Rusov stoji ob železnici med Liaojanom in Hajčnom. Zračilno je, da kozaki Kuropatkinovi do jugozahoda od japonskega središča v Fenvančnu nadlegujejo Japonce, torej tudi tu vznemirjajo japonske zveze s Korejo in njenim.

Londona »Daily Mail« nič kaj ni zadovoljna, da japonske operacije na poluotoku Liaotun niso nič kaj uspešne. Zato pravi, da so to šele »male operacije« in da se bode glavni naskok izvršil pozneje. Ta list trdi, da je za glavni naskok na Port Artur določena peta japonska divizija, ki je del druge in ne tretje armade. Druga japonska armada obstoji iz prve, tretje in četrte divizije, ki so že na poluotoku, medtem, ko sta peta in 11. divizija na poti tja. Tretja armada bo sestavljena iz devete in nove 13. divizije in ene brigade artilerije. Te brigade so še na Japonskem.

Došla so nam nadalje še naslednja poročila, ki se deloma nanašajo na položaj pred Port Arturjem, deloma pa na operacije Kurokijevih in Kuropatkinovih čet:

Čifu, 26. maja. Neka ladja, ki je 23. t. m. zapustila Daljni, poroča, da so Japonci po vročem boju došli do Sansilipu, druge železniške postaje pred Port Arturjem. 22. t. m. se je baje pri Sansilipu bila bitka, katere natančnosti še niso znane. Rusi v Talienvanu so pripravljene da mesto, ko se približajo Japonci, porušijo. Kakor se poroča, korakajo pri Kinčovu izkrcani vojaki ob železniški progi, dočim prodirajo pri Pičevu izkrcani Japonci ob vzhodni obali poluotoka proti Daljni. Zadnjo noč je v Pečilskem zalivu razgrajala huda nevihta.

London, 26. maja. Dve ladji ki sta bili pri portarturekem vchdu potopljeni, so Rusi že odstranili. Pristanišče je zopet odprto.

Kolin, 26. maja. »Köln. Ztg.« poroča iz Tokia: Japonci so zato tako tajno prodrali, ker so res na več krajih na Koreji vzbruhnili nemiri. Neka močna korejska stranka je že dolgo nezadovoljna z vlado in še bolj s sedanjim vladarjem. Japonska vlada na Koreji vzbuja povsod nezadovoljnost.

Čifu, 25. maja. Neki sem došli Francoz, ki je opazeval zadnje streljanje na Port Artur, poroča, da je 24. t. m. osem japonskih ladij eno uro dolgo streljalo na trdnjavo. V Dalnjem je bilo tedaj, ko je Francoz odšel, vse mirno, vendar so pa pričakovali vsak čas japonskega napada. Vojaški in civilni uradniki so bili pripravljene, da zapuste Daljni. Civilistov je v Dalnjem le malo ostalo. Rusom se je poizkus, razstreliti ladjedelnico in pristaniške naprave v Dalnjem, ponesrečil. Ko je general Stüssel izvedel, da se je potopila »Hiscua«, je zapovedal, da ni treba poizkusa obnoviti. Japonci stoji v Pičevu in pri Kinčovu ter prodirajo na obeh straneh poluotoka proti Port Arturju. V Pečilskem zalivu je streljala neka japonska oklopna na nemški parnik »Čifu«, ker ni razumela njegovih signalov. V zadnji noči se

je streljalo iz višin predpogorja Liaokšana na švedski parnik »Karia«.

Čifu, 26. maja. Kakor piše neki japonski dopisnik, so 19. t. m. Japonci v Kerekem pristanišču izkrcali en polk svojega vojaštva.

Petrograd, 26. maja. Tukajšnji francoski poslanik se je izjavil, da oslabljeno japonsko brodovje ne bo moglo mnogo škodovati ruskemu brodovju v Port Arturju.

Tokio, 26. maja. General Kuroki poroča z dne 25. maja. Po boju pri Topo je zavzelo rusko konjenišvo stališče pri Patovski. Japonci so Ruse napadli in zasedli. Domačini pravijo, da so bili ubiti 3 Rusi, 18 pa ranjenih.

Kozaki v Koreji.

Seoul, 25. maja. Iz Gensana v Koreji se poroča, da so Rusi razrušili v Hamhenu pred 540. leti ustanovitelju sedanje korejske dinastije sezidani mavzolej ter sežgali relikvije, dasiravno je bil ta spomenik Korejcem svet.

Vest, da stoji v Kjensenu kozaki z 20 topovi se potrjuje. Bržkone so to transbajkalske jahajoče baterije, ki so bile pridružene v začetku vojske prvemu vojnemu koru v Vladivostoku. Neki iz Jonamf došli Japonci poroča, da je tam le malo vojaštva. Prebivalstvo je mirno, vendar pa mu ne ugaja, da so Japonci zasedli mesto. Rusi so zapustili mnogo rabnega lesa.

Posadka v Soelu ne šteje več kot 800 mož in bati se je, da jo napadejo kozaki.

Pariz, 26. maja. Prva japonska armada je ostala brez živeža in je primorana hraniti se z onim, kar najde na poti. Vzrok temu je, da so kozaki v Koreji zavzeli dva velika, za japonsko prvo armado namenjena transporta.

Vznemirljive vesti iz Rusije.

Kakor poroča angleški list »Standard«, je notranji položaj v Rusiji nad vse resen. Razširjena je v Petrogradu govorica, da so pri zadnjih nemirih v Varšavi obesili 600 oseb. V mnogih mestih izginejo političko sumljive osebe, ne da bi kdo vedel, kam. V Kronstadtu so baje povodom napadov na utrdbi tudi mnogo oseb obsodili na smrt. Nekdo je baje videl v temni noči vojske na samotni poti. Vojaki so nesli zakopat v bližnji gozd 80 mrtvaških krst, v katerih so bili obsojenci. V Petrogradu so 26. t. m. zaprli mnogo dijakov, ker so razširjali veleizdajske tiskovine. V pokrajini Černigov so med kmeti nemiri. Kmetje imajo v tej pokrajini mnogo predpravice glede vojaške službe. Pod orožje poklicani moške niso hoteli stopiti v armado, vsled česar je bilo odposlano v Černigov vojaštvo. Mnogo polkov bode ostalo v Rusiji, da bodo zadušili mogoče upore.

Te vesti prinašajo Rusiji sovražni listi, ki navadno napravijo iz najmanjše demonstracije na Ruskem že revolucijo. Ni sicer izključeno, da bi ne poskušali socialno-demokratski in nihilistički elementi povzročiti kake ustaje, toda taki izbruhi bodo le mogoči v posameznih okrajih. Rusija ima pač dovolj moči, da bode lahko preprečila zlobne poizkuse socialnih demokratov in nihilistov, ki so v službi židovstva. Koliko so vredna ta poročila, je razvidno že iz tega, ker je razen pri vojaki in za napade na vladarja v toliko obkrožani Rusiji popolnoma odpravljena smrtna kazen.

Kitajska.

Kolin, 26. maja. Iz Šingaja se poroča »Köln. Ztg.«: Cesarica vdova je zapo-

vedala, naj se vse utrdbi ob Yangčekijanu natančno pregledajo. Zato odide Čangčitung iz Vučavna v Nankin.

London, 26. maja. Iz New Yorka poročajo, da so tudi ondi mnenja, da ima kitajski general Ma zveze s Čunguzi. Oadi so mnenja, da Rusija popolnoma pravilno ravna, ako zahteva, da Kitajska odpokliče generala Ma, ako ji je resna nevtriliteta.

Razna poročila.

New York, 26. maja. Iznajditelj podmorskih čolnov, Lake, je sklenil s japonsko vlado pogodbo, po kateri odpošlje nekoliko izurjenih delavcev na Japonsko, ki bodo tam gradili podmorske čolne.

Petrograd, 26. maja. V Carisinu so prijeli nekega Japonca, ki je pobiral med Tatari in Mongoli prispevke za japonski vojni zaklad. Nabranih je imel že 30.000 rubljev.

Plzen, 26. maja. Državni poslanec Klofaš se v kratkem odpelje na rusko-japonsko bojišče.

Štajerske novice.

Š Prizivu dr. Brumna proti obsodbi, s katero je bil obsojen na 14 dni zapora z dvakratnim postom, češ da je »razžal ptujski občinski urad«, sodišče ni ugodilo ter potrdilo prvo obsodbo.

Š Puščavi nad Mariborom je bila dne 15. t. m. lepa slavnost v proslavo Marrijinega jubileja in obletnice blagoslovljenja zastave katoliškega delavskega društva. Puščava je bila lepo okrašena z zastavami, mlaji in slavaloki, da dostojno sprejme svoje goste iz Maribora. Popoldne je bila primerna veselica, ki je donesla društveni blagajni lepo svoto za zastavo. Hvala vsem, ki so pripomogli k svedčanosti!

Š Pred mariborske porotnike pridejo poleg že naznanjenih še: Dne 9. junija Franc Zavec radi uboja, in dne 10. junija Ivan Pfifer radi požiga.

Š Roparski umor. Iz Budimpešte poročajo: V Kapos-Merou so našli umorjenega in oropanega štajerskega živinskega trgovca Mihaela Holzmanns. Pri sebi je imel 5000 do 6000 kron gotovine. Spremljal ga je neki gonjač živine, ki je z morilci pobegnil.

Koroške novice.

k Nesreča na koločvoru v Beljaku. Na koločvoru v Beljaku je vlak povozil višjega oficijala drž. železnice Fridrika Sperra, ki je bil takoj mrtev.

k »Učiteljski dom« v Celovcu je imel dne 11. t. m. svoj občni zbor. Društvo je vzdrževalo v minoletem letu pet pripravnikov ter je imelo 1999 kron dohodkov in 2059 K stroškov. Društveni zaklad znaša 5156 K.

k Duhovske zadeve. Razpisane so župnije: St. Kandelof do 20. jun.; Perava pri Beljaku do 22. jun.; Gozdanje do 23. jun.; Komenda-Reberca do 25. jun. — G. župnik Aleš Jelen na Ojstnici si je dne 8. t. m. na poti iz St. Lorenca zlomil dvakrat nogo. — Župnijo Reberca oskrbuje začasn duhovščina v železniški Kapli.

k Izobraževalno društvo za Rožek in okolico napravi prihodnjo nedeljo, dne 29. t. m. po blagoslovu shod v gostilni pri Košatu v Rožeku. Na sporedu je govor g. dež. poslanca Fr. Grafenauerja, igra »Zupan« ter tamburanje. Slovenci, prihitite na naš shod v prav obilnem številu!

k Šolstvo. Pismeni zrelostni izpiti (matura) so se minuli teden vršili na vseh srednjih šolah koroških. — V pokoj gresta ravnatelj Opel in profesor Kemp od celovške realke. — Za nadučitelja v Pontabliu je imenovan učitelj Fr. Krasnig iz Waldensteina. — Prestavljena sta učitelja Rud. Niederl iz Lipe nad Saksenburgom v Vrbo in Fr. Kreiner iz Vrbe v Lipo. — Na šoli v Kotmarivasi so ustanovili tretje učiteljsko mesto.

k Nova nemščina. V »Kärnt. Wochenblatt« se neki turisti posmehujejo sledečemu napisu:

ort Šaft oberubinkel
orta, gemainde Zell.
Bezirksgerecht Ferlach
Bezirkshauptmannschaft Klagenfurt.
Me Spiegel 953.

Mogočni g. Palla, tu vidite uspehe svojih ponemčevalnic, katere tako radi hvalite. Torej zato imamo na Koroškem ponemčevalnice, da se nam Vaši privrženci potem posmehujejo! Ne vemo, kaj bi bolje pomenili: ali nemško hudobijo, ali njihovo kratkovidnost. Takemu počenjanju nasprotnikov kličemo le pomilovalni: »Faj vas bodi!« Slovencem naj bo tako podlo ravnanje nasprotnikov krepki opomin, da vsi kakor en mož zahtevamo take šole, ki nam bodo donesale koristi, ne pa posmehovanja. Sole, ne pa ponemčevalnice hočemo imeti!

Zasedanje delegacij.

Ogrska delegacija.

Budimpešta, 26. maja. (Uradno poročilo.) V seji odseka za vojno mornarico je po poročilu grofa Telekija poveljnik mornarice, Spaun, dal zaupna pojasnila. Obljubil je, da se bode uprava mornarice vedno ozirala pri nabavi potrebščin na ogrsko veleobrt. Po govorih trgovskega ministra in grofa Tisze je odsek prišel z nadrobno razpravo. — V seji vojnega odseka je bil sprejet ordinarij za armado. Vojni minister Pitreich je pojasnil, da spadajo aktivno služeči člani vladarske hiše v sistemizirano stanje in dobe predpisane plače, kakor drugi častniki. Povišanje članov vladarske hiše v službi je pridržano cesarju. Minister je proti ureditvi šol za podčastnike, ker bi bilo to zvezano s prevelikimi stroški.

Delo za delegacije je razdeljeno takole: Dne 27. maja javna seja za vnanje zadeve. V ponedeljek, torej in sredo: armada, mornarica, bosanska predloga in manjše točke. V petek in soboto zboruje ogrska delegacija. Dvorni obedi bodo 4. ali 5. junija. S 6. ali 7. junijem bodeta zaključeni delegaciji.

Kvotna deputacija.

Pri posvetovanju kvotne deputacije bode predlagal predsednik Kaiser za skupne izdatke kvoto 50:50. Ker bode deputacija ta predlog po skušnjah prejšnjih let zavrgla, bode predlagano, naj bode za določitev kvote trajno merodajno število prebivalcev. Večina članov kvotne deputacije bode glasovala za to, da naj velja kvota le za eno leto.

Zasedanje deželnih zborov.

Dunajska »Reichspost« poroča, da bodo deželni zbori prišli zborovati sredi meseca junija; zasedanje bode trajalo le do srede julija. Vlada je nameravala prvotno sklicati deželne zbre šele meseca septembra.

Stavka železničarjev na Ogrskem.

Končna sodnijska razprava proti voditeljem stavke bode 3. junija. Zatoženci so predlagali, da naj sodišče k razpravi povabi več prič. Med pričami je tudi ministrski predsednik Tisza, ki naj bi pri razpravi naznanil, kdo mu je izročil pojasnila o vzrokih stavke železničarjev. Z zaščitanjem trgovskega ministra hočejo oboženci dokazati, da železniška stavka ni bila vzporedna po narčtu. Mestni nadglavar Rudnay naj bi bil zaslišan za to, da izpove, kdo mu je ukazal zapreti več sto železničarjev, ki so s Hrvaškega prišli v Budimpešto. Državni poslanec Ladislav Vöörš naj bi izpovedal, da je ravno to, ker je oblast zaprla toliko železničarjev, povzročilo neuspeh njegovega posredovanja. Zagovornišvo bode pri končni razpravi strogo obsojalo stališče vlade med železničarsko stavko.

Z Balkana.

Srbska vlada zasleduje z velikim nezaupanjem poslanstvo Munir-paše pri bolgarskem knezu. Munir-paša posreduje baje pri knezu pod vplivom avstrijske diplomacije. Grad Marany, kjer ga bode sprejel bolgarski knez, je na ogrskih tleh. Srbska vlada je izvedela, da je imel turški poslanik za čas svojega bivanja v Budimpešti zaupna posvetovanja z grofom Goluchowskyjem. Tudi s knezom Ferdinandom je imel Goluchowsky zaupna posvetovanja. Srbska vlada je mnenja, da bode Turčija priznala Bolgariji novih predprav v Makedoniji in da so za potovanjem Munir-paše še drugi nameni, ne samo vabilo, naj pride knez Ferdinand v Carigrad.

Turška vlada je uradnikom zopet znižala plače za 50 %.

Hilmi-paša in civilni agenti bodo sredi junija odpotovali v Monastir.

Bolgarska policija v Varni je prišla dva Makedonca in enega Grka, kateri so bili namenjeni utihotapiti čez Grško v Makedonijo pekleni stroj. Stroj so skrili v sodu s surovim maslom. Prijeti so priznali, da je bil stroj namenjen za atentat.

Srbski kralj Peter se je po svojem osemdnevem potovanju v zahodnih krajih kraljevstva dne 25. t. m. zvečer povrnil v Belgrad.

Politiki v Petrogradu potrjujejo, da bodo Turčija, Bolgarija, Srbija in Črnogora ustanovile državno zvezo na Balkanu. Ta zveza bode tudi sklenila kompromis z Italijo. Ustanovitve zveze podpisal Rusija, in je zveza naperjena proti Avstriji in proti nemškemu stremljenju proti vzhodu. Turčija se bode zavezala, da izpelje v Makedoniji reforme. Vse balkanske države bodo z orožjem branile svojo neodvisnost v slučaju, ako bode hotela Nemčija ali Avstrija napasti Balkan. Turčija bode dovolila Italiji, da sme zasesti albansko morskobrežje, Italija in ostale zvezne države na Balkanu bodo pa skrbale za suvereniteto turških pokrajin z Bosno in Hercegovino vred.

Kronanje srbskega kralja Petra bode definitivno v prvem tednu meseca avgusta. Slavnost bode v belgrajski katedrali.

bi že bili doma. Ali vlak odhaja šele ob petih, a peš pa ne bodo hodili.

»O ti šmentana sanjska knjiga ti!« izpregovore polgasno. »Kako si me ostrušila! Ti lažnjiva knjiga ti! Nič več ti ne verujem!«

In kupili so za mater Nežo predpasnik in svilnato ruto za na glavo. Tudi Cularjeve Mete so se spomnili. Oprostili so ji vse. Vzeli so novo jopo za njo. Sami niso prav vedeli, zakaj so to storili, kakor tudi Neža se drugi dan ni mogla dosti načuditi, kako so se oče Matevž spomnili ravno na njo, s katero so drugače prav malo govorili. Tudi še druge nekatere potrebne reči so kupili, a med temi je bila tudi nova »sanjska knjiga«.

Ko so prišli v gostilno, našli so tam že Matijčka. Tudi Janez Klobutar je bil s svojim vozom tam. Oče Matevž so bili prav dobre volje. Polič za poličem je prihajal na mizo. Razume se samo po sebi, da so vse oče Matevž plačevali. Saj je navadni človek samo enkrat v življenju dediš!

Ko jih je Matijček v razgovoru vprašal, zakaj so zjutraj hoteli izstopiti iz vlaka, niso nič rekli, samo njih od vina že tako rdeče lice je še močnejše zardelo. Ali jih je bilo sram, kaj li?

Davno so že minile štiri ure. Nič ne del! Saj ima Klobutar voz, pa se bodo vozili. Bode vsaj veselejše. In so se popeljali, ali šele ob desetih.

Polnoč je že prešla, ko so se pripeljali domov. Neža jih je težko, nestrpno pričakovala. In ko je slišala že od daleč drdranje Klobutarjevega vozička in vesele glasove, med katerimi je osebito donel močan glas očeta Matevža, vedela je takoj, da ni bilo tako hudo pri sodnji, kakor si je mislila.

Težko so se oče Matevž izkocabali iz voza. Danes jim Neža ni prav nič zamerila.

»Ti in tvoje sanje! Na, tole je nesreča, ki nas je prizadela!« in položijo na mizo predpasnik, ruto in jopo. »Ta pa ni za-te!« pristavijo, »ta je za Cularjevo Meto! Jaz sem ji jo kupil!«

Zastonj jih je Neža povpraševala, zastonj se je jezila, nikoli ni zvedela, zakaj so jo ravno za Cularjevo Meto kupili. Saj je Meta bila že tako priletna!

»A to nesrečno sanjsko knjigo vrzi v ogenj! Ona laže, prav prepredeno laže! Na, tako-le!« in jo raztrgajo na kosce.

Iz žepa pa privlečejo oče Matevž povsem novo sanjsko knjigo.

»Morebiti bode pa ta boljša!« so dejali.

Razpor med Kitajsko in Portugalsko.

Honkon, 25. maja. Podkralj v Kantonu je od portugalske naselbine v Macao zahteval, da mu izroči tja pobegle kitajske obsojence. Stiri kitajske topničarice in dva rušilca torped so pripluli pred Macao. Portugalci se pripravljajo, da zavrnejo more bitni poizkus izkrcavanja.

Burski kongres.

Kongres Burov v Pretoriji je brzojavno pozdravil bivšega predsednika Krügerja. V brzojavki obžaluje, da mu ne more izročiti pozdrava v domovini.

Španski kralj Alfonz.

Kralj Alfonz namerava obiskati južnonemške dvore v Monakovem in Stuttgartu. Poleg tega bode pa še obiskel tudi dunajski dvor in tudi najbrže dvora v Kodanju in Stockholmu.

Iz brzojavk.

Dunaj. Tu se govori, da odide v začetku junija nadvojvoda Franc Ferdinand k velikim vojaškim vajam na Angleško.

Milan. Vesti o oboroževanju Italije še niso potihle. Tako poroča »Corriere della sera« iz Ankone, da je oborožila »Navigazione generale Italiana« svoj parnik »Serbia« s štirimi topovi. Dalje namerava italijansko mornarišico ministrstvo ustanoviti še v Ankoni premogovno postajo in velike zaloge raznih vojnih potrebščin.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. maja

Avstrijski kmetijski svet ima jutri prvo sejo. Deželni odbor kranjski zastopa državni poslanec gospod Fran Povše, kmetijsko družbo pa g. Gustav Pirč. Obravnavalo se bo tudi o trgovsko-političnih zadevah.

K shodu nemškega dijaštva v Pragi se poroča iz Lomčasta, da so laški vseučiliščniki spremenili svoj sklep in se shoda ne bodo udeležili, ker hočejo slovanški dijaki spraviti na shodu v razgovor tudi srednješolske vprašanje ter zahtevati ustanovitve slovanke srednje šole v Trstu. V zadevi laškega vseučilišča so laški dijaki sklenili, pozvati vlado, za sedaj izpolniti laške paralelne kurze na vseučilišču v Lomčastu.

Na dijaški shod v Pragi so se podali kot zastopniki »Danice« gospodje: iur. Ivan Kremžar, phil. Vincencij Marinko in phil. Josip Sever, ter zastopnik »Zore« v Gradcu.

Napad na gorenjski vlak je bil izvršen na mostu mej Hrušico in Dovjem v noči od 23. in 24. t. mes. Zlikovec je izdel močne deske ter jih položil preko tira. — K sreči je bilo takrat moko vreme, da vlak ni skočil iz tira. Aratirali so delavca drž. železnice Janeza Ušekarja iz Dolakega, katerega dolže, da je izvršil zločin.

Nagla smrt Na postajo Leskovec prišel je upokojeni dragonski nadporočnik vitez Kiesling, ki se je odlikoval po svojih alikah, v trenutku, ko je vlak se prišel pomikati naprej. Kiesling je letel za vlakom in skočil na vlak. V vlak se je onesvestil in umrl v par minutah. — Zadel ga je srčna kap.

Z Vač pri Litiji se nam poroča, da je bilo 15. t. m. birmanih 209 otrok. S primernimi napisi, zastavami in mlaji so Vačani pokazali svojo lubezen in udanost do presvetlega knezoškofa. Tudi naš občinski odbor z vrhla županom g. Mrvo je v polni meri storil svojo dolžnost. Upamo, da je bil presvetli tudi v verskem oziru z nami zadovoljen.

Novi dohodki za občine. Odbor za shod nemških mest bode predložil shodu sledeče predloge: 1. Tobačne trafike in ostala državna podjetja naj plačujejo občinsko doklado. — 2. Občine naj postanejo popolnoma avtonomne pri določitvi in predpisu občinskih doklad. — 3. Občinska podjetja naj bodo prosta davka in deželnih doklad. — 4. V vseh zadevah naj bodo občine proste poštne in drugih pristojbin. — 5. Dohodki kolektivnih vlog na občine v lastnem delokrogu naj pripadajo občinam, oziroma naj bodo dovoljeni občinam vpeljati občinske koleke. — 6. Občinska posojila, če so tudi določena za občinska podjetja, naj bodo prosta koleka. — 7. Občinam naj bodo dovoljena pobiranje pristojbin za uporabo javnih občinskih prostorov. — 8. Za občinske doklade naj bodo tirjatve občin umeščene takoj za tirjatvami države.

Uradništvo proti draginji. Novomeško uradništvo je imelo o tej zadevi shod, na katerem se je posebno pritoževalo radi podražanja mesa. Na shodu je uradništvo izvolilo odsek 15 članov, ki bo storil potrebne korake.

Umrla je v četrti v Trstu gospa Adela Golob, soproga o. kr. želez. pristava Rud. Goloba. Pokopana bo v nedeljo popoldne ob 5 uri v Skofji Loki.

Ogenj je napravil posestnici Mariji Možina v Sali pri Rudniku 2500 kron škodo. Zavarovana je bila samo za 1000 kron.

Iz Mokronoga se nam poroča: Mokronoški moški pevski zbor se je binkoštni ponedeljek udeležil veselice v Škocijanu, katero je priredilo tamonjsko gasilno društvo. Pevski zbor, ki je bil prijazen sprejet, je po tomboli zapel nekaj pesmi. Škocijanski g. nadučitelj pa prične grajati petje in priloži enemu naših pevcev zausno; vzel je celo noč v roke. To nas pa je toliko razburilo da smo klicali: Sramota za nadučitelja, ki se tako daleč spozabi.

Slov. kat. izobražev. društvo v Žužemberku je priredilo binkoštni ponedeljek elektno loterijo v korist pogorelecev v Hinjah. Izpadla je izborac, za kar se društveni odbor najtopleje zahvaljuje vsem ki so pripomogli k temu, posebno pa žužemberškim in ljubljanskim dobrovolcem lepih dobitkov.

V kadetne šole sprejemali se bodo gojenci sredi septembra. Prošnje vlagati morajo starši, in sicer najkasneje do 15. avgusta naravnost na zapovedništvo dotične kadetne šole, nevar pa ne na ministrstvo. Pogoji za sprejem in vzorci za prošnje in priloge so na vpogled v vseh vojaških pisarnah. Učni jezik v prvem letniku kadetne šole v Bodimpešti, Požunu, Košicah, Temešvaru in Hermannstadt je poleg nemškega še madjarski, v Karlovcu in Kamenici tudi hrvaški, drugod le nemški. Zdravniška preiskava vrši se za vse, ki nameravajo vstopiti kot gojenci v vojaške zavode, pri dopolnilnem okrajševanju.

Umrl je v Gorici sedmošolec na c. kr. gimnaziji, Josip Pišot.

Kot aspirantje, kateri po prestanem izpitu postanejo mornariški kadetje in častniki, sprejemali se bodo slično kot kom. elevi. Prošnje vlagati je najkasneje do 1. avgusta z istimi prilogami, izvemši spridevalo o državnem računstvu, a poleg tega priložiti spridevalo o znanju kakoga tujega jezika. Starost pa pri teh ne sme presegati 20 let. Natančnejši pogoji poizvedo se v vojaških pisarnah.

Vstop v vojno mornarico. Kot komisarijati začetniki se bodo sprejemali mladenči, ki so dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko ter imajo zrelostno izpričevalo. Vstop je določen na 1. oktobra, prošnje pa je vlagati do 15. avgusta na vojno ministrstvo, oddelek za mornarico. Priložiti je: domovinski list, zdravniško spridevalo vojaškega zdravnika, spridevalo o cepitju koz, rojstni in krstni list, vstopnico politične oblasti (Eintrittscheine) oziroma, kdor je bil že vojak, vojaški list, dovoljenje očetovo, npr. sveto spridevalo, obenem potrdilo, da je prošilec še samec, končno zrelostno izpričevalo in pa izpričevalo o izpitu iz državnega računstva. Slednje pa se lahko pozneje stori. Prošilci ne smejo biti nad 23. let stari.

Obesil se je na Gor. Težki vodi 74-letni Janez Draginčič, ki utegne biti žrtva znane senažne novomeške K. P. sfare; odkar je bil sodnijsko zaslišar in »križ« dal, ni imel več miru. Bil je mirna in poštena duša.

Razpisano je mesto poštnege odpravnika na c. kr. poštne in brzojavne uradu v Polhovem Gradcu, politični okraj Ljubljana, proti pogodbi in kavciji 400 K. Letna plača 600 K, letna plača za oskrbovanje brzojavne službe 100 K, uradni paval 150 K, letni paval 140 K, za lokalno dostavljanje poštne pošiljatev in eventualno tudi letni paval 1700 K za vzdržavo vsakdanje poštne vožnje med Polhovim Gradcem in Ljubljano. Prošnje v teku enega tedna na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

Predavanje o živinoreji v Ribnici, katero smo včeraj naznanili, ne bo v nedeljo, 29. t. m., temveč v nedeljo, 5. junija, popoldne ob 1/4. uri, ker je predavatelj prihodnjo nedeljo uradno zadržan.

Ljubljanske novice.

Društvena godba priredi jutri, 28. t. m., pri lepem vremenu ob 8 uri zvečer mirotov s sledečim vspešdom: Iz rotovža čez Pred škofijo, Vodnikov trg, Cesarja Josipa trg, Kopitarjeve ulice, Jubilejski most, Resljeva cesta, Slomškove ulice, Kolodvorske ulice, Sodnijske ulice, Dunajska cesta, Franca Jozefa cesta, Bleiweisova cesta na vrt »Narodnega doma«. — V Narodnem domu je na to vrtni koncert od 12 ure zvečer. Istotam priredi godba 29. t. m. dva koncerta in sicer dopoldne od 10—12. in od 4—10 ure zvečer.

Na Rožniku bodo imeli prihodnjo nedeljo, 29. maja, delavci tukajšnje predilne tovarne ob 9 uri sv. mašo, h kateri vabijo svoje prijatelje. — Ob pol 8. uri zjutraj v nedeljo, 29. t. m., pa bo na Rož

niku imel sv. mašo oddelek tobačne tovarne za izdelovanje viržink.

Izlet v Begunje. Včeraj so iz Ljubljane odpeljali v Begunje tri ženske, ki so bile od drugih sodišč obsojene na več let zaradi različnih hudodelstev.

Porotno zasedanje. Prihodnje porotno zasedanje se prične 6. junija. Kot prvi pride na vrsto France Pečnik, doma iz Novega mesta na Dolenjskem. Pečnik je kot tajnik neke istrske posojilnice ogoljufal tukajšnjo kreditno banko na zvit način za 1500 K.

Ljudska kuhinja bode imela jutri ob 6. uri zvečer v svojih prostorih na starem strelišču občni zbor.

Umrl v Ljubljani Margareta Marinka, delavka, 29 let, Tržaška cesta št. 24 — Ivan Stibernik, delavec, 79 let, Stranska pot št. 11. — Elizab. Jerše, prodajalca zelenjad, 75 let, Radcekega cesta št. 11.

Izkaz posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani iščejo se: 2 kontorista za Celje, 2 pomočnika manufakturne stroke za Ljubljano, 3 pomočniki sp. c. stroke (dva za Ljubljano, eden za deželo) 2 pomočnika špec. in želez. stroke za Kranj, 1 pomočnik galant. stroke za Ljubljano, 3 vaenici za mešano stroko na deželo. Službe iščejo: 1 kontorist 1 potnik, 6 pomoč. manufakturne stroke, 7 pomoč. mešane stroke, 2 pomočnika špec. stroke, 3 pomočniki špec. in želez. stroke, 1 vajenec.

*** Popadljiv pes.** Po Udmatu se klati neki nes. kateri je popadel že več ljudij. Dne 26. t. m. je napadel v Bohoričevih ulicah pasovodja v tovarni za lep, Franc Reberja, ogriznil ga v levo koleno ter mu raztrgal blado.

*** Najdeni čevlji.** Predvčeršnjim je našel trgovski pomočnik Ivan Lindtner v Krišperjevem skladišču 2 para novih otroških čevljev, koje je najbrže kak kupec tam pozabil.

*** Silovit prisiljenec.** Včeraj popoldne so pripeljali z odzonskim vozom na magistratu Marko Rozino, da bi ga bili odpeljali v prisilno delavnico. Pred magistratom je skočil Rozino iz voza in jo hotel popihati. Se se pomočjo policije in postreškov so ga mogli ukrotiti in spraviti nazaj v voz. Olgonskega sprevoznika je na roki lahko poškodoval. Rozino je predsedal Sletno ječo radi tatvine.

*** Na južnem kolodvoru** najdene reči Od 14. do 20. maja so bile na južnem kolodvoru najdene sledeče reči: 4 dežniki, 4 slovenske knjige, 1 polica in dve ovratnici.

*** Ukradena postelja** Brivskemu mojstru Matiju Podkrajšku je bila dne 24. t. m. iz predsobe v I nadstropju na sv. Petra cesti št. 18 ukradena ena postelja.

*** Izseljevanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora 6 Kranjcev v Ameriko, 13 se jih je pripeljalo iz Amerike, 52 Hrvatov se je odpeljalo v Lico. 13. o. v Hrušico.

Pristojbine v novih tržnicah. Piše se nam: Tržnice bodo stale kakor kažejo podatki zunanjih mest (Draždane, Gorica itd.) najmanj od 180.000 do 300.000 gld (ali 360.000 — 600.000 K). Za vsakrati prostor bodo morali mesarji, branjevci in drugi prodajalci plačevati občutno pristojbino, katero bodo ti potem pri prodaji blaga priručnili konsumetom. In tako bo spet vsaka taka stvar za 5—10% dražja. To ve že zdaj vsak otrok. Če trdi kdo nasprotno, ne dela prav.

Izpred sodišča.

Izpred deželnege sodišča.

Motenje božje službe. Dne 19. marca t. l. je bila v taborski podružnici sveta maša. Vsi oblice ljudi je mnogo oseb tudi zunaj cerkve se udeležilo službe božje. Tem so se pridružili Anton Erlih, tesar, Jože Dobro, posestnik, Jože Meršol, tesar, vsi iz Koverja, in Janez Brodar, krojaški pomočnik iz Tržica. Obdolženci so morali poleg stoječe vernike s tem, da so stali pokriti, glasno govorili, smejali se in smodke kaditi ter se tudi za orožnikov opomin niso zmenili. Sodišče je vse štiri obsodilo: Jožefa Dobrota na osem dni, ostale tri pa na deset dni ostrega zapora, poostrenega s postom. — Hranilno knjižico vzel. Janez Snedec, mlinarski hlapec, je bil v službi pri Mariji Snedec in Naklem in je iz zaklenjene sobe izmaknil v cunjah zavito hranilno knjižico z vlogo 528 kron. Dne 21. marca je to knjižico dal svoji sestri Heleni Gorenjec, rojeni Snedec delavčevi ženi v Kokrič, s katero je pri Kranjski hranilnici dvignila, akoravno je vedela, da je knjižica ukradena, 450 kron in jih bratu izročila. Ta pa je denar vzel in knjižico zopet skrivaj na prejšnje mesto položil. Vse to obdolženca odkrito priznavata. Sodišče je obsodilo Janeza Snedeca na pet mesecev težke, Hel. Gorenjec pa na 6 tednov ječe. — Skupil jo je posestnikov sin Anton Prej v Virmažah. Dne 1. maja t. l. je napadel z nožem v bližini domače vasi fanta Franceta Peveca in ga nevarno ranil nad desno lopatico. Zagovarjal se je, da je šel

Pevec z nožem nanj in da se je moral braniti, a poškodovanec trdi, da takrat še noža pri sebi ni imel. Obsojen je bil na 1 leto težke ječe. — Zopet nož. Franc Močnik, hlapec v Kranju, se je ujezil, ker je Anton Kern dne 12. aprila t. l. povodom nekega prepira zamahoval z nožem proti njemu. Prijel ga je za roko, da bi mu nož istrgal, in ker se mu to ni posrečilo, sunil ga je s Kernovo oboroženo roko v desno koleno. Obsojen je bil na dva meseca ječe. —

Primorske novice.

p Katoliško delavsko društvo v Mirnu. Pretečeno nedeljo, dne 15. maja, je priredilo kat. delavsko društvo v Mirnu veselico, ki je prav dobro uspela. Vse točke precej obširnega programa so bile z natančnostjo proizvajane. Petje pod vodstvom g. nadučit v p. Ferd. Vodopivca je bilo precizno, deklamacije (zlasti še prva) dovršene, tudi alavnostni govor, katerega je govoril podpredsednik društva — priprost delavec — g. Cotič, je bil primeren, zlasti pa je vse zadovoljila veseloigra »Dr. Vseznal in njegov sluga Sličko Tiček«. Ras, čud ti smo se morali nastopu igravcev, katerih več na gledališkega odra še nikdar videla ni. Igrali so dovršeno, vsi igralci so znali svoje vloge prav dobro, pa tudi maske so bile dobro zadete. S tem svojim nastopom je kat. delavsko društvo dalo očiten dokaz, da ni mrtvo, delavci v Mirnu so dokazali, da niso — rekli bi za sto let nazaj —, kakor se je še nedavno jim očitalo od nekaterih nadutih liberalnih glav, katerih poglavar je baje cela štiri leta zajemal z veliko žlico vso modrost na svetovnoznani univerzi v Kopru, marveč da visoko prekašajo vso liberalno puhlost. Da je veselica tako dobro uspela, zahvaliti se je celemu odboru društva, zlasti pa še vrlemu mladeniču g. Ant. Vuku, ki se je zato največ trudil in žrtvoval! Omeniti je še, da je bila obširna dvorana polna priprostege, pa tudi bolj odličnega občinstva, ki čuti z delavci. Navzoči niso bili le domačini, ampak tudi iz bližnje okolice jih je bilo precej, tako n. pr. so prišli s Podgore dekleta Marijine družbe s svojo prednico, z Dornberga so bili zastopniki tamkajšnjega izobraževalnega društva, s Kostanjevice na Krasu, kjer se ravno sedaj snuje slično društvo, jih je bilo tudi precejšnje število, in slednjič ne smemo pozabiti pevskega društva v Sovodnjah, ki je med prosto zabavo zapelo več prekrasnih pesmi. Čisti dobiček veselice, ki mora radi obilne udeležbe gotovo biti povolen, je odločen za napravo društvene zastave. Silepam poročilo z željo, da bi društvo še včeraj priredilo kako tako veselico sebi v čast, druženikom in prijateljem poštenih delavcev pa v poduz in zabavo. Katoliško društvo, po tej poti krepko naprej! — k.

p Dekanom za kastavski dekanat je imenovan g. Anton Elner, novomenovan župnik v Kastvu.

p V Kostanjevici na Krasu se je vršil binkoštni ponedeljek popoldne ustanovni občni zbor novega društva, ki se imenuje: »Delavsko izobraževalno in podporno društvo«. Društvo je pristopilo dosedaj 87 udov, mladeničev in moč. Prvo zborovanje pod predstvom g. P. Zakrjasek-a je izvršno uspelo. Prostorna dvorana g. Fr. Urdih-a je bila polna. Prišli so tudi iz Mirna zastopniki katol. delavskega društva s svojim vrlo izvežbanim pevskim zborom, ki je ved lepih narodnih prav precizno zapel Bog daj, da bi novo društvo krepko delovalo ter tako doseglo svoj plemeniti namen: izobraževati delavce ter jih moralno in gmetno podpirati!

p Poizkus ubojstva. Zikonska Evgenija in Anton Stolic sta se peljala s koleseljem na glavni cesti blizu Nabražine. Hkratu je pa skočil izza nekega grma poleg ceste neki s puško oborožen človek, nameril puško proti njima ter ustrelil. Zadel je ženo v obraz in ker je streljal z drobnim svincom, jo je ranil na več mestih po obrazu, po glavi, v levo roko in ramo; sploh so vse rane na levi strani. Zločinec je takoj za tem izginil. Ranjeno Evgenijo Stolic so pripeljali s koleseljem v tržaško mestno bolnišnico, kjer je bila sprejeta v X. kirurški oddelek. Evgenija in Anton Stolic sta doma iz Rojana in sta poročena šele tri mesece. Ona je pek, ona je bila služkinja. Njej je 21 let. Ranjenka je izjavila, da pozna napadalca, a da ne pove, kdo da je.

p V kaznilnici v Kopru je razpisano mesto paznika z letno plačo 800 K. S to službo je spojena aktivitetna doklada v znesku 20% od plače, stanovanje v naravi, 0.84 klg kruha na dan in mondura.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Stavka s stradanjem. Politiški kaznojenec v paviških zaporih so vpriporili stavko s stradanjem. Stavkati bodo toliko časa, da spuste jetične kaznjence na svobodo, nadalje da dobe razsvetlavo in dovoljenje, da smejo kaditi. — **Stavka v Genevi.** V genevskem pristanišču so 25. t. m. pričeli stavkati nosilci premoga ter

povzročili velike nemire. Prevrnili so tudi neki z žitom obloženi vlak. — Poskušeni umor pred sodiščem. V pisarni budimpeštanskega okrajn. sodišča je 26. t. m. ustrelil med sodnijsko obravnavo na bankirja G. Učka stavbinski risar Stefan Stadler, toda ga le lahko ranil. Nato je skušal pobegniti, kar se mu pa ni posrečilo. Potem se je sodnijska obravnava nadaljevala. Bankir je bil oproščen. — 138.000 mark pomeveril. Blagajnika hranilnice v Niederplanitzah na Saškem, Avgusta Golditza, ki je v septembru 1903. leta pomeveril 138.000 mark ter pobegnil, so 25. t. m. prišli v Monte Carlu, kjer je služil za kuharja. Denar so mu v Italiji pobrali njegovi prijatelji. — Skladatelj Hauptmann v Berlinu so zelo v skrbeh radi zdravstvenega stanja Gerh. Hauptmanna. Boleha na legarju.

V prepisuradi volaje ubil brata v Smilčiču na Hrvaškem Simena Culina. — Umrl je državni in deželni poslanec, župan v Lindenau, Viljem Niesig. Pripadal je nemški ljudski stranki. — Velik požar. V Delatinu v Galiciji je pogorelo 300 hiš. — Davčnih zaostankov je na Ogrskem 60 milijonov! Bog obvaruj Ogrsko pred slabo letino, da ne bode uboga, po židih popolnoma izsesana dežela postala še bolj revna, kakor je že. — Sredstvo proti svinjski kugi. Deputaciji, ki je prosila ogrskega poljedelskega ministra, da naj omogoči kmetom nabavljanje sredstva proti svinjski kugi, je odgovoril minister, da bode osebno proučil uspeh novega zdravila. — Proti socialistom je izdal ogrski justični minister edlok, v katerem pozivlja sodišča, da naj na vso moč podpirajo upravne oblasti v vseh zadevah, katere zadevajo socialistična stremjenja in naj izvanredno in hitro izvrše v vsakem slučaju sodnijsko postopanje. —

Darovi.

Za Vegov spomenik so darovali: Kranjska hranilnica 2000 K; marki Gozani nabral v Ljubljani 32 K, P. Majdič v Kranju 32 K, okr. sodišče v Višnji gori 8 K 40 v., okr. sodišče v Ležu 6 K, ravnatelj V. Bežek v Kopru 12 K, okrajno glavarstvo v Kranju 115 K, okr. glavarstvo v Postojni 6 K, dr. Klempeter v Gmündenu 2 K, Wolfsum na Dunaju 10 K, ravnateljstvo nemške gimnazije v Pragi 7 K, ravna teljstvo grške gimnazije v Sučavi 16 kron, okr. glavarstvo v Črnomlju 21 K, ravnateljstvo gimnazije v Stockerau 4 K, teb. visoka šola v Gradcu 60 K, fml. Horsetzky 10 K, knez Ivan Liechtenstein 100 K, župnik Kepec v Češnjicah 5 K, jednota čeških matematikov 10 K, pion. batajlon št. 11 v Premislju 20 K, kanonik dr. Suk v Zagrebu 24 K, vojvoda Kumberland 50 K, admiralat v Pulju 81 K 60 v., princ Fr. Schaumburg 10 K, princ Viljem Schaumburg 20 K, fzm. Catinelli 10 K, vitez Miklosich 5 K 10 vin., tovarnar Akorner na Dunaju 100 K, A. Kupp 100 K, uredništvo „Reichswehr“ 50 K, general graf Paar 30 K, fml. Parman 5 K.

Društva.

(Slovensko katol. akadem. društvo „Danica“) ima svoj II. redni obč. zbor dne 31. maja t. l. ob pol 8. uri zvečer pri Prötterju, 1, Lichtenfelsgasse s sledečim vopredom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva „Zarje“. 3. Poročilo odbora. 4. Vprejem novega člana. 5. Poročilo o skladu sv. Cirila in Metoda in tozadevni odborovi predlogi. 6. Slučajnosti. (Vabilo) k predstavi, katero priredi katoliško slovensko izobraževalno društvo v Mengšu, dne 29. maja 1904 v gostilni „Pri jelenju“. Vspored: 1. Vjekoslav Klaič: „Svržanje“, poje moški zbor. 2. S. Gregorič: „Hajdukova oporoka“, deklamacija. 3. Anton Hajdrih: „Sirota“, poje moški zbor z alt solo. 4. H. Sattner: „Studentku“, poje mešani zbor. 5. „Beraček“, komičen prizor. 6. H. Sattner: „Pogled v nedolžno oko“, poje moški zbor. 7. L. Hudovernik: „Naša zvezda“, poje moški zbor. 8. Igra: „Zamujeni vlak“. — Začetek ob 4. uri. Vstopnina: Sedeži I. vrste 70 vin.; II. vrste 50 vin. Stojšča 20 vin. K obilni udeležbi vabi odbor. (Prostovoljno gasilno društvo v Begunjah) (Gorenjsko) priredi gledališko predstavo v nedeljo, 29. maja t. l. v salonu gosp. V. Sturma v Poljčah. Spored: „Dve sličici“, veseloigra v 1 dejanju; „Mešalina“, burka v 1 dejanju. Po predstavi prsta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, sedeži II. vrste 70 vin., stojšča 40 vin. Čisti dohodek bo za prezidavo gasilnega doma. K obilni udeležbi vabi odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

London, 28. maja. Tukajšnji listi priobčujejo brzojavko iz Tokia, da so 25. t. m. Japonci potisnili Ruse iz Naenogulina in da so večeraj po hudi borbi zavzeli Kinčou.

London, 28. maja. (Kor. urad.) „Standard“ poroča iz Sangaja, da so Japonci večeraj zjutraj naskočili Kinčou. Ko so okoli poludneva Japonci Kinčou zasedli, so se Rusi umaknili proti južnemu gorovju, kjer so nadaljevali odpor. Za uspeh se imajo Japonci znatno zahvaliti svojemu topničarstvu.

Petrograd, 27. maja. V tukajšnjih vojaških krogih smatrajo položaj Port Arturja za popolnoma varen. V vojaških krogih pravijo, da, ako bi Japonci tudi z naskokom poizkušali zavzeti Port Artur, bi morali žrtvovati 80.000 mož. Port Artur je preskrbljen z najmodernejšimi utrbami najrazličnejših vrst.

Petrograd, 27. maja. (Kor. urad.) Aleksejev brzojavlja, da so 25. t. m. Japonci bombardirali luko Inkau ter poizkušali z minami razstreliti portartursko pristanišče. Aleksejev meni, da se je potopilo več ladij.

Pariz, 27. maja. Dne 15. t. m. se je 4 milje daleč od Port Arturja potopila druga japonska križarica oblike „Sikčime“, ki je bila poškodovana v bitki pri Port Arturju. Ta je „Fudži“, ki je torej izgubljena. („Fudži“ je bila 114 metrov dolga, 22 metrov široka; imela je 12.649 ton vsebine, 14.100 konjskih sil moči, oklep 457 mm., ob stolpu 356 mm., 4 topove 305 cm. kal., 10 topov 15 cm. kal., 20 malih topov in 600 mož posadke. Ladja je bila lepša in mnogo večja, nego je bil „Petropavlovsk“. Japonci imajo le še dve taki ladji.)

Petrograd, 27. maja. Zdravstveni nadzornik mandžurijske armade poroča, da je zdravje med vojaki izborna. Pripetil se ni noben slučaj kuge.

Dunaj, 27. maja. Plenarna seja avstrijske delegacije je danes obravnavala o proračunu zunanega ministrstva. Delegat F. Ft je svaril, naj se država ne angažira na zunan, dokler ne napravi notranjega miru. Čehi nočejo brezobzirnega boja, ampak mir na pošten podlagi. Zunanji minister je hvalil zvezo z Nemčijo, češ, da ni naperjena proti Slovanom. Ko je govoril še poslanec Pacak, je bila seja ob 3. uri popoldne zaključena.

Bruck ob Litvi, 27. maja. Cesar je inspiciral danes tukajšnji tabor.

Dunaj, 27. maja. Neki tukajšnji list poroča: Neka odlična oseba se je izjavila, da računa avstrijska vlada na konflikt z Italijo. To je bile tudi odločilno za nove vojaške zahteve v Avstriji. Razmere mej avstrijskim cesarjem in laškim kraljem so radi Balkana napete.

London, 27. maja. Meseca junija obišče nadvojvoda Friderik kot zastopnik avstrijskega cesarja angleškega kralja.

Carigrad, 27. maja. Turška straža je našla v vasi Saša 20 bomb. Mnogo oseb je aretiranih.

Uradnikom s plačo od 1800 K dalje dovoljuje posojila proti malim odplačilom in zmernim obrestim „Pražská záložna“ v Pragi, Ferdinandova ulica.

Dunajska borza

dne 24. maja.

Skupni državni dolg v notah	99:90
Skupni državni dolg v srebru	99:90
Avstrijska zlata renta 4%	118:30
Avstrijska krona renta 4%	99:40
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	90:70
Ogrska zlata renta 4%	117:15
Ogrska krona renta 4%	97:30
Ogrska inv. renta 3 1/2%	88:95
Avstro-ogrski bančne delnice	16:15
Kreditne delnice	643:—
London vista	239:15
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117:25
20 mark	23:48
20 frankov	19:07

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
26	9. zveč.	738:9	17:2	brezveetr.	jasno	
27	7. zjut.	738:7	12:9	sl. vzjv.		0 0
	2. popol.	736:8	25:1	sr. jug		
Srednja večerajšnja temperatura 16:8°, norm. 15:4°						

929 1—1

Tužnim sreem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prezlostno vest, da je Vsemogočni našo iskreno ljubljeno soprogo, oziroma mater, gospo

ADELO GOLOB

v četrtek dopoldne, prevideno s svetimi zakramenti za umirajočo k Sebi poklical.

Predrage rajne zemski ostanki prepeljejo se v soboto, dne 28. t. m., ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, na Greti štev. 45., na kolodvor Sv. Andreja in od tod v Škofjo Loko, koder se polože v nedeljo, dne 29. t. m., ob 5. uri popoldne na tamošnjem pokopališču k večnemu počitku.

Maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

V Trstu, dne 26. maja 1904.

Rudolf R. Golob

c. kr. drž. železnice pristav
soprog.

Adela, Francelj,
hči, sin.

Kdor hoče s slastjo jesti in dobro prebavljati,

naj vžije požirek
rastlinske grenčice „**Florian**“!

Odlikovana na mednarodni razstavi za živila in zdravstvo v Parizu z zlato svetinjo in diplomom. 868 (9)

Rastlinska destilacija „**Florian**“ v Ljubljani. Poskusite!

Išče se za Notranjsko ne premlada
kuharica

vešča v kuhinjski stroki in likanju ter ena 923 4—2

deklica kot varhinja

k dvema otrokoma.

Hiša dobra in krščanska. — Službo je nastopiti takoj ali s prvim junijem.

Plača po dogovoru.

Ponudbe pod I. V. na upravništvo tega lista.

Naprodaj je v Št. Vidu nad Ljubljano

največja jednonadstropna hiša

št. 51 „pri Kraljiči“

ob državni cesti, pet minut od kolodvora z gospodarskimi poslopji, ledenico, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je stara gostilna), travnikom itd.

Ponudbe in vprašanja sprejema K. Meglič, Ljubljana, Rimska cesta št. 20; ustmene informacije se dobe istotam vsak dan od 12. do 2 ure popoldan. 813 28—16

Panorama internacional

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplasti. Naravnim slična potovanja.

Svetovnozgodovinski in patriotični prigodki.

V soboto, dne 28. maja 1904

zadnji razstavni dan:

Novo! Hohenschwangau! Novo!

Krasni gradovi bavar-skega kralja Ludovika II.

Razstavljeno od 29. maja do 4. jun.

Zanimivo potovanje

po

Sevili (Španija).

Najvišja cesarska, kraljevska, knežja in vatikanska odlikovanja itd.

Odprto, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer.

934 1—1

Šole in društva imajo znižane cene.